

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Sect. 5. Secunda nostra conclusio ponitur & probatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

trinfecce esse in ordine ad terminum ex vi propriae solius entitatis, alias eadem entitas creata posset transire de termino contradictorio intrinfeco in terminum contradictorium intrinfecum, sine additione intrinfeca per solam positionem extrinfeci: alias natura substantialis posset transire de non subsistente intrinfeco in subsistentem intrinfeco, & e contra sine additione intrinfeca aut diminutione, quod est absurdum inauditum, nec potest dici quod in absolutis non potest, bene autem in relativis: non enim hoc potest dici, quia est petitio principij manifesta, & præterea illud principium est universalissimum, & fundatur immediate in limitatione creaturae, ut supra probavimus, quæ eadem est respectu omnium contradictoriarum, sive sint absolutæ, sive respectivæ, quia ad hoc negotium impertinens est discrimen utriusque. Tandem, quia idem intellectus non potest transire de intelligente actu in non intelligentem actu, aut e contra sine additione distinctæ entitatis à parte rei ab intellectu, aut diminutione realij, atqui intelligere actu est relatio transcendentalis, aut denominatio relativa transcendentalis, & nihilominus non potest de novo advenire intellectui per solam positionem alicuius extrinfeci, sive sit obiectum sive quodcumque aliud: ergo adhuc in relativis tenet principium: ergo eadem entitas fundamenti non est de se illud, in ordine ad terminum, quod ponitis, ut sumatur denominatio relativa: ergo illud, in ordine (ne denominatio illa sumatur à termino totaliter, ac proinde sit omnino extrinfeca) debet esse distinctum à parte rei ab ipsa entitate fundamenti; sed illud in ordine est relatio: ergo relatio distinguitur, &c.

SUBSECTIO II.

In qua reliqua argumenta ponuntur.

157 **Q**uinto: quando duo sunt idem à parte rei, implicat quod in re ipsa unum augeatur, & alterum minuat; sed similitudo unius albi cum altero potest minui, & albedo, quæ est fundamentum, augeri: ergo similitudo, & albedo non sunt idem à parte rei: Maior ex terminis patet: Minor probatur, quia inter duo alba habentia eandem intensionem in albedine ut quatuor v. g. potest augeri albedo unius, si intendatur usque ad sex gradus, immutata manente albedine alterius, & perseverante ut quatuor, & tunc certe minuitur similitudo, cum hæc duo alba non sint tam similia, sicut antea: ergo relatio similitudinis minuitur, & augetur fundamentum, quod est albedo: ergo non sunt idem sed distincta à parte rei.

158 Sexto, quæcumque opposita, quæ possunt fundari successive in eodem, illo semper permanente eodem distinguuntur à parte rei ab illo, in quo fundantur; sed similitudo, & dissimilitudo sunt opposita, & possunt fundari in eadem albedine, semper eadem permanente illa: igitur similitudo, & dissimilitudo differunt à parte rei ab ipsa albedine. Maior videtur certa, nam quia albedo, & nigredo, frigiditas, & calor sunt opposita, fundanturque in eadem substantia, semper illa eadem permanente, distinguuntur à substantia, aut à quantitate, in qua immediate fundantur, & idem est de odio, & amore respectu voluntatis, & de vitio, & virtute, errore, & scientia respectu intellectus, &

sic de omnibus oppositis respectu eiusdem fundamenti: ergo quæcumque opposita, &c.

Minor quoad oppositionem est evidens. Nam illa sunt opposita, quæ repugnant in eodem respectu eiusdem, & minime compatiuntur in ipso, ac proinde se expellunt ab eodem à parte rei, ut videre est in definitione oppositorum, quæ sub eodem genere maxime distant, & ab eodem subiecto mutuo se expellunt; sed idem Petrus respectu eiusdem Pauli non potest simul esse pater, & filius, similis & dissimilis ratione paternitatis, & filiationis, similitudinis & dissimilitudinis; ergo hæc relationes, quæ indubitanter sub eodem genere relationis maxime distant, ab eodem subiecto respectu eiusdem mutuo se expellunt: ergo sunt opposita à parte rei.

Dices, non posse eandem substantiam successive ve respectu eiusdem habere relationem paternitatis, & filiationis.

Sed contra, quia idem Petrus, qui genuit Paulum, ac proinde est pater Pauli, potuit non generare Paulum: sed potius generari ab ipso, imo si moriatur Petrus, potest Paulus, ut instrumentum Dei reproducere Petrum, ac proinde esse causa illius: unde idem Petrus divisim potest fundare relationem patris, & filij, causæ, & effectus respectu eiusdem Pauli, manente eadem entitate, aut ut melius, & clarius loquar per eandem substantiam: ergo.

SECTIO V.

Secunda nostra conclusio ponitur, & probatur.

Secunda conclusio: relatio prædicamentalis non est denominatio extrinfeca pura: hæc est communis sententia Doctorum, probatur.

Primo, quia relatio creata est participatio relationis increatae; sed relatio increata non est denominatio extrinfeca; ergo neque relatio creata. Maior est evidens, quia omne prædicamentum creatum est participatum à prædicato increato, ut videre est in substantia, intellectu, voluntate, & reliquis prædicatis, quæ reperiuntur in creaturis, & sunt participationes substantiæ, intellectus, & voluntatis divinæ; & ratio est manifesta, quia omne ens secundum est participatum à primo; sed omne prædicamentum creatum est ens secundum, & omne prædicamentum increatum est ens primum: ergo omne prædicamentum creatum est participatum à prædicato increato, seu est participatio illius, & ideo sapientia creata est participatio sapientiæ increatæ.

Minor prima fide catholica constat, quia in divinis solum dantur quatuor relationes, tres personales, seu constituentes personas, & vocantur relationes quasi transcendentales, quia sunt de intrinfeca constitutione personarum, v. g. relatio paternitatis, filiationis, & Spiritus sancti: hæc enim non adveniunt personis constitutis, sed potius constituunt ipsas in esse personarum: quarta relatio vocatur quasi prædicamentalis, quia non constituit personas quatenus personæ sunt, sed potius conveniunt personis constitutis per paternitatem, & filiationem, ac proinde quasi nostro modo concipiendi adveniunt personis iam constitutis, ratione cuius quasi prædicamentalis dicitur: & hæc relatio est spiratoris activi, sed nulla ex his relationibus est denominatio extrinfeca: ergo, Consta

Quæst. II. Vtrum relatio distinguatur, &c 695

- 165 Consequentia prima patet, quia omne prædicatum, quod participatur à prædicato increato, participat omnem rationem, quæ non involvit infinitam perfectionem in tali prædicato, cuius non est capax tale prædicatum creatum; sed ratio intrinseca in relationibus increatis, quatenus ratio intrinseca ut sic est, non involvit infinitatem, nec eminentissimam perfectionem: ergo potest participari à relationibus creatis, creatæque relationes erunt capaces talis participationis. Maior huius syllogismi est certa; ideo scientia creata participat evidentiam à qua est formaliter evidens, & certitudinem à qua est formaliter certa; quia scientia divina est formaliter evidens, & certa, & formalis evidentia, & certitudo ut sic non involvunt infinitam perfectionem, ac proinde scientia creata est capax illarum. Item homo, vel Angelus, &c. participant rationem liberi arbitrij à Deo, cum indifferentia ad amandum, & non amandum, quia talis indifferentia ut sic non est perfectio infinita; ergo. Minor illa sic probatur. Illa ratio in divinis non involvit perfectionem infinitam ex conceptu suo præciso, quæ participatur à creaturis in alijs prædicatis formaliter; sed ratio intrinseca participatur à creaturis in intellectu, voluntate, intellectu, volitione, sapientia, iustitia, misericordia, charitate, & ceteris, quæ sunt intrinsece perfectiones respectu creaturarum: ergo ratio intrinseca, quæ est in relationibus divinis ex suo conceptu, & quatenus præcise dicit rationem intrinsecam non involvit infinitam perfectionem.
- 166 Declaratur, quia non est maior ratio, quare ratio intrinseca, quæ est in substantia, substantia, & reliquis perfectionibus divinis ex conceptu præciso talis intrinsece rationis non dicant infinitam perfectionem, ac proinde sint participabiles formaliter à creatis perfectionibus, ac de facto participetur, & sit formaliter in illis, & solum ratio intrinseca in relationibus sit infinita, ac infinite perfecta, ac proinde in participabilis à creaturis.
- 167 Præcipue, quia multæ relationes, ut sunt transcendentales, sunt intrinsece formaliter in creaturis: ergo ratio relationis ut sic intrinseca quatenus abstrahit à prædicamentali, & transcendentali non dicit infinitatem, siquidem talis ratio intrinseca, ut sic participatur à creatura formaliter in relationibus transcendentalibus, ut videre est in unione substantiali, quæ est relatio transcendentalis intrinseca materiæ, & formæ; sed non potest assignari aliquod rationale discrimen inter rationem intrinsecam prædicatorum absolutorum, & relationum transcendentalium divinarum, & inter rationem intrinsecam relationis prædicamentalis, ut hæc involvat infinitam perfectionem, & sit in participabilis à creaturis formaliter, & illa sit participabilis, & non dicat infinitam perfectionem: ergo dicendum est, rationem intrinsecam ex vi huius præcisi conceptus non dicere infinitam perfectionem in relationibus divinis, licet ratione prædicati increati dicant infinitam perfectionem, ac proinde implicet à creatura participari relationem intrinsecam increatam formaliter.
- 168 Dices, hoc argumento posse probari intellectum, voluntatem, & ipsas relationes creatas non esse accidentia: sed potius substantiam, eo modo, quo attributa divina non sunt accidentia, &c.

Sed contra; quia falsum est dicere hoc, quia Deus ex eo quod sit infinitus, identificat secum omnem perfectionem; unde divinitas nullo modo distinguitur à parte rei ab aliqua perfectione sibi debita, & in ipsa divinitate formaliter existente secundum illud axioma Concilij Lateranensis, quidquid in Deo formaliter est Deus est, quod innititur verbis Ioannis; in ipso vita erat, &c. sed Deus est substantia: ergo ex vi suæ infinite perfectionis, quidquid Deo convenit, substantia est, quæ quod non distinguitur; sed identificatur cum substantia, non potest non esse substantia; unde omnia, sive nostro modo concipiendi primario, sive secundario, conveniunt Deo, sunt substantia Dei, & minime accidentia, quia Deus est simplicissimus, & incompositus à parte rei sine vlla potentialitate ut accidentaliter perficiatur ratione summæ, & infinite perfectionis illimitatæ, propriæ; itaque si Deus non esset à se infinitus, & infinite perfectus, haberet aliquas perfectiones accidentales saltem illas, quæ ei non primario convenirent, hoc est essentialiter; cum autem sit illimitatus, & infinitus non solum essentialiter, sed attributalia, & notionalia, quæ non ita primario sicut essentialia, conveniunt Deo, sunt substantia.

Tunc sic, creatura non est illimitata, & infinita: sed potius finita, limitata, & imperfecta; ergo est capax distinctionis realis inter perfectiones proprias, ac proinde est capax compositionis: ergo creatura secundum suam substantiam non identificat omnem formalitatem sibi convenientem: ergo omnis formalitas conveniens creaturæ non erit substantia illius, alias substantia creata identificaret secum omnem perfectionem, quæ ad se pertineret: ergo aliqua perfectiones, aut formalitates conveniunt creaturæ ex vi propriæ limitationis, quæ non sunt substantia: ergo accidentia creaturæ realiter, seu ex natura rei distincta ab ipsa creatura: patet hæc consequentia, quia non est dare medium à parte rei inter substantiam, & accidens ut sic, cum adæquate dividatur ens ut sic in substantiam, & accidens, ut inductio manifesta patebit.

Sed hæc formalitates, quæ sunt accidentia, non sunt quæ primario conveniunt substantiæ: sed quæ secundario conveniunt illi, & accedunt realiter ad illam iam constitutam, possuntque abesse, & adesse præter substantiæ corruptionem, aut naturaliter aut supernaturaliter; atqui huiusmodi sunt voluntas, intellectus, intellectio, volitio, vitia, & virtutes creaturarum, & velate in sectionibus superioribus probatum, ac demonstratum, manet, relationes prædicamentales omnes: ergo omnes huiusmodi formalitates in creaturis existentes formaliter ex vi limitationis, & similitudinis ipsarum, debent esse accidentia à parte rei distincta ab ipsa substantia creaturarum; licet omnia, quæ conveniunt Deo non sunt accidentia, sed potius substantia; & ideo omnes Sancti, & Doctores Catholici asserunt, tam perfectiones absolutas, quam relativas esse substantiam Dei, quod nolunt concedere in creatis, & nihilominus nullus hucusque Doctor asseruit aliquando, intellectum divinum habere rationem intrinsecam ut sic, quatenus abstrahit à ratione intrinseca per identitatem, & compositionem propter infinitam perfectionem, cum manifeste convincatur intellectum, intellectio, &c.

Sec. esse intrinsecas perfectiones saltem per compositionem respectu creaturæ: ergo similiter licet relationes prædicamentales creaturæ non sint substantia creaturæ, saltem poterunt esse intrinsecæ respectu illius per compositionem, & minime erunt denominationes extrinsecæ.

SVBSECTIO I.

In qua alia argumenta proponuntur pro hac conclusione.

172 **S**ecundo argumentor: quia denominatio extrinseca à forma absoluta non est relativa, sed absoluta, ut patet inductione: nam esse vestitum, esse locatum, esse visum, amatum, & intellectum non sunt relationes, sed absolutæ denominationes à veste, loco, visione, intellectione, & amore; propria enim ratio relationis est esse ad aliud, non vero ab alio affici, vel denominari: quare si relatio non sit aliud, quam denominatio extrinseca à termino, erit terminus absoluta entitas est: ergo non relatio sed denominatio extrinseca absoluta erit, eo modo quo visum, amatum, & intellectum, &c. ergo evetretur totum prædicamentum relationis.

173 **T**ertio sic argumentor, quia vnum oppositum non potest constitui à suo opposito formaliter, sed pater v.g. est oppositum relative respectu filij geniti, in quantum pater illius: ergo in quantum pater non constituitur à filio. Maior est certissima, ut facta numeratione per omnia opposita patebit. Minor longius probabitur quasi sequenti contra Patrem Hurt. ratione secunda: consequentia est clara. Tunc sic: si ratio patris in Petro v.g. esset denominatio extrinseca, oppositum relativum constitueretur ab alio opposito formaliter extrinsece; sed vnum oppositum non potest constitui ab alio, neque intrinsece, neque extrinsece: ergo pater non potest constitui à filio in esse patris.

174 **Q**uarto, quia v.g. esse patrem non est tantum habere filium à se genitum, sed potius est intrinsece esse cum à quo filius est genitus: sicut v.g. esse album simile alteri non est solum habere aliud tale, quale ipsum, sed est ipsum intrinsece esse tale, quale aliud: nam habere aliud tale quale ipsum, est habere aliud sibi simile, non vero est ipsum esse alteri simile; licet enim ista in re coincident, tamen non eadem ratione significantur, & differunt ratione: ergo ad relationem constituendam, non satis est habere terminum sed requiritur intrinseca habitudo rei relatæ ad terminum.

175 **V**igetur: quia cum similitudo confurgat ex coexistentia utriusque albedinis, ut fatentur omnes, negari non potest, quod relatio, quæ est in hac albedine, quæ assimilatur alteri formaliter, sit saltem partialiter intrinseca, sit vel non sit etiam partialiter extrinseca: nam eo ipso, quod consistit in participatione eiusdem naturæ, in utroque extremo existens, licet natura, quæ est in termino, sit extrinseca, nihilominus natura, quæ est in fundamento intrinseca debet esse, quod sufficit ad hoc, ut relatio non sit pure denominatio extrinseca, alias destrueretur omnis relatio: quia cum denominatio extrinseca in re nihil aliud sit, quam forma denominans, relatio nihil aliud esset, quam

alterum extremum, sive terminus absolutus, atque adeo relatio quæ aliquid refertur ad aliud in distincto subiecto esset ab eo, quod refertur, nempe in termino. Tum etiam, quia extrinseca denominatio potius est quædam applicatio extrinseca formæ ad rem denominatam, quam ipsius subiecti habitudo, seu ordo ad terminum extrinsecum.

Quinto sic argumentor: quia omnis forma denominans extrinsece, supponitur ad esse. Et cum formalem extrinsecum illius, sicut visio ad visum, intellectio ad intellectum: sed terminus quatenus terminus non præsupponitur ad relationem paternitatis, v.g. sed potius subsequitur quatenus actu terminus: ergo terminus quatenus actu: licet terminat, vel actu est terminus non potest constituere relationem paternitatis in esse talis. Minor in qua est difficultas, sic demonstratur. Terminus quatenus actu terminus extrinseca denominatio est sumpta formaliter à tendentia paternitatis in genitum: ergo est effectus formalis extrinsecus talis tendentiæ, in tantum enim dicitur genitum terminare actu relationem paternitatis ad ipsum extrinsece tendit relatio paternitatis ad ipsum, sed effectus formalis non antecedit formam, sed potius subsequitur ad illam; quia omnis effectus subsequitur ad causam, ex eo quod sit posterior natura sua causa: ergo terminus actu terminus, qui est effectus formalis extrinsecus respectu relationis paternitatis non antecedit, sed subsequitur ad illam.

Declaratur: quia in termino genito v.g. duplex 177 solum ratio datur, alia ratio geniti, alia ratio actu terminantis relationem paternitatis: ratio geniti ex vi generationis non denominat patrem, sed generantem: nam generans est ille, qui generavit filium, ac proinde extrinsece denominabitur à generatione existente in genito: ergo hæc non denominat patrem: ergo ratio actu terminantis est, quæ denominat patrem; sed hæc denominatur à patre extrinsece tendente in ipsum genitum: ergo iterum non potest denominare extrinsece patrem: alias de primo ad ultimum idem à se denominaretur: nam si terminus denominat patrem, & pater denominat terminum: ergo pater non à terter denominat terminum; sed à propria intrinseca entitate denominatur quatenus refertur, & tendit ad terminum: ergo paternitas non est denominatio à termino sed intrinseca formalitas in fundamento: illa prima consequentia patet, quia ad vnam formam extrinsecam sufficit vna denominatio extrinseca, & non oriuntur plures denominationes priores, & posteriores, quasi diversæ rationis; sed genitum ex vi generationis est vna forma extrinseca respectu generantis: ergo tantum denominat generans: ergo non denominat patrem: quia denominationes priores, & posteriores, & diversæ rationis, ac proinde distinctæ inter se: ergo ambæ non oriuntur à generatione existente in filio: ergo alia forma est à qua oritur denominatio patris.

Item, quia quando est forma extrinsece applicata respectu subiecti apti, simul natura relictat in eo omnis denominatio, quæ proficitur à tali forma extrinsece applicata: sed generatio, quæ est in filio, est forma applicata extrinsece generanti: ergo in illo priori tribuit omnem denominationem, quam potest; sed in illo priori non dandum est denominationem paternitatis: ergo denominatio

nominatione paternitatis non est à generatione existente in filio: sed ab alia forma posteriori natura ipsa generatione. Minor sic probatur, quia in priori natura, in quo est ratio fundandi relationem, nondum est denominatio relationis; sed in alio posteriori, quia posito termino generato, & in priori natura productoresultat relatio paternitatis: ergo denominatio relationis paternitatis non est in illo priori, &c.

SECTIO VLTIMA.

Argumenta adversaria solvuntur.

179 **A**d argumenta primæ sententiæ, & ad primum desumptum ex verbis Damasceni respondetur, verba sancti Doctoris nullo modo esse contra nos: sed potius pro nobis, nam Sanctus Doctor solum ait, ea quæ relativa sunt, si separantur à termino, non ad prædicamentum relationis pertinere; sed ad aliud prædicamentum absolutum, quia propterea non dicunt relationem, siquidem ex vi destructionis termini, omnis relatio existens in illis destruitur, ac proinde ea, quæ relativa erant ex vi relationis non sunt relativa: sed absoluta post separationem à termino, & sic ad varia prædicamenta absoluta reducuntur: hæc autem omnia maxime pro nobis sunt, & probant manifeste distinctionem ex natura rei relationis à fundamento: nam si fundamentum quod cum relatione relativum dicitur, non distingueretur à relatione, nunquam posset esse sine relatione, nec posset separatim esse ab illa; atqui D. Damascenus asserit, fundamentum quod modo est relativum à termino separatim non esse relativum: ergo iudicat fundamentum posse separari à relatione destructo termino, ac proinde debet iudicare distinguere à parte rei relationem à fundamento.

180 **V**rgent hoc intentum illa verba; quippe prius aliquid sine habitudine, ac relatione esse necessesse est: ac tunc vel deinceps habitudinem in ipso considerare; ac si diceret Damascenus, res prius esse constitutas in suo absoluto, quam habeant relationem, & postea posito termino habere illam, quia relatio prædicamentalis non est de primario conceptu rei; sed de secundario conceptu illius, ac proinde accedit iam constitutæ in suo esse, ratione cuius talis relatio accidens à parte rei est, & distinguitur à parte rei ab ipsa entitate absoluta: quod sic confirmo: quia idem non potest esse sine se ipso, alias idem non esset idem ipsum; sed ait D. Damascenus, quippe prius aliquid sine habitudine, ac relatione esse necesse est, ac deinceps habitudinem in ipso, &c. ergo habitudo, & relatio non sunt idem ac fundamentum absolutum; sed potius distinguuntur à parte rei ab ipso fundamento.

181 **D**eclaratur, quia nulla res potest esse sub contradictorio illius prædicati, quod identificatur cum ipsa, v. g. homo non potest esse sub animali quod est contradictorium animalis, quia identificatur homo cum animali. Vnde si aliqua entitas est sub contradictorio alicuius formalitatis positivæ, evidenter sequitur, talem formalitatem positivam distinguere à parte rei ab illa entitate, quæ est sub contradictorio illius formalitatis: ideo enim evidenter colligimus, materiam primam distinguere ab anima rationali cui

vnitur, quia materia prima potest esse sub contradictorio animæ rationalis; sed ex verbis D. Damasceni patet, fundamentum relationis esse sub contradictorio relationis: ergo distinguitur à relatione fundamentum. Minor est evidens, quia D. Damascenus ait, fundamentum prius esse sine habitudine; sed esse sine habitudine est esse sub contradictorio habitudinis: sicut materiam primam esse sine anima rationali est esse sub contradictorio animæ rationalis: ergo secundum D. Damascenum fundamentum est sub contradictorio habitudinis, seu relationis.

SVBSECTIO I.

In qua Divi Thomæ verbis respondetur.

Ad locum D. Thomæ respondeo, verum esse, 182 quod relatio non sit alia res à fundamento, quod nos etiam ingenue fatemur, dum dicimus, relationem non distinguere à fundamento realiter, ut vnam rem ab alia; sicut, v. g. albedo distinguitur à nigredine, vel à quantitate, & in hoc sensu loquitur D. Thomas, non tamen ideo negavit, relationem esse modum distinctum ex natura rei à fundamento: vnde nos dicimus, relationem esse aliam formalitatem modalem distinctam ex natura rei à fundamento, in quo dissentimus à sententia Thomæ de Argent. Hervæi, & aliorum Thomistarum, P. Suarez.

Negamus tamen, relationem esse aliam rem realiter distinctam à fundamento contra Capræolum in 1. dist. 30. quæst. 1. Caietanum, 1. p. quæst. 28. art. 2. Ferrarum 4. contra Gent. cap. 14. quia in his omnibus gravissime controversatur à Doctoribus de relatu; D. autem Thomas utramque partem nostræ veritatis docuit, primam de distinctione modali locis pro nobis citatis 1. p. quæst. 28. art. 2. & q. 8. de potentia, art. 2. & 4. contra Gent. cap. 14. secundam autem partem sci i. et quod non distinguatur realiter relatio à suo fundamento, ut vna res ab alia, docet Angelicus Doctor verbis citatis ab adversariis, in quibus aperte docet, non esse intelligendum quod similitudo sit alia res ab ipsa albedine: sed solum est ipsa albedo, ut se habet ad albedinem Platonis, hoc est ut modificata, relata, & ordinata per habitudinem ad albedinem Platonis: ergo D. Thomas potius pro nobis, quam contra nos est.

Ad rationem Divi Thomæ de mutatione ref. 183pondeo illa nostram sententiam confirmare Angelicum Doctorem, addereque vires supra positiæ responsioni, quia D. Thomas ibi loquitur non de mutatione successiva, quæ motus per se dicitur, propterea distinguitur à mutatione instantanea, ut aliqui interpretes respondent: sed de mutatione per se intentam primario, propterea condistinguitur à mutatione resultantiæ, & emanationis, & per accidens ac secundario intentam à natura, ut solet dici, esse resultantiam figuræ, & ab omnibus, conceditur esse resultantiam relationis: quia relatio non intenditur per se à natura, sed solum quod intendit per se primario, natura est utrumque extremam, ex quorum positione quasi per accidens, & secundario resultat relatio, sicut, v. g. dum artifex scindit lignum, actio eius per se primario tendit ad motum localem, per quem applicatur instrumenta ligno, & postea resultat

Trrr resultat